

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

MODUL 4

Ekonomska indukcija povezana s športom

Ta program usposabljanja je bil prvotno napisan v angleščini in nato preveden v jezike partnerskih držav. Pričujoče slovensko besedilo v veliki meri temelji na programsko podprtem prevodu. Opravičujemo se za morebitne netočnosti

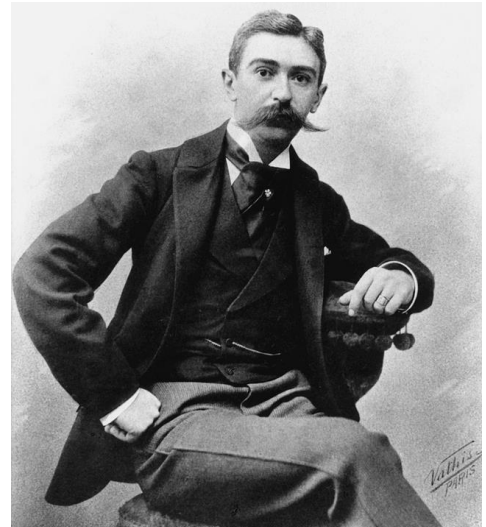
SEGMENT 4

Šport in razvoj

Večji športni dogodki so omejeni, s kratkoročnimi interesi. V času dogodka morajo biti sposobni navdihovati in spodbujati množice, da se ukvarjajo s športom in spodbujajo trg.

„Da bi deset ljudi postalo odličnikov v športu, je nujno, da sto ljudi intenzivno vadi in, da jih vsaj tisoč zanima športna kultura,“ je dejal Pierre de Coubertin, ustanovitelj modernih olimpijskih iger.

„Da bi prodali milijon majic in čevljev košarkarskega prvaka, je potrebno na desetine milijonov ljudi, ki sledijo košarki, da dajo športniku in športu pozitivno podobo,“ lahko danes doda dobra športna industrija.

Od osemdesetih let prejšnjega stoletja je šport postopoma pridobil vodilno mesto v razvitih državah kot pomemben produkcijski sektor, ki gledalcem ponuja razpon od preprostega osebnega izobraževanja do naročnine v **fitness** centru.

Hkrati je prišlo do izbruha trga za športne dogodke s prodajo pravic in sponzorstvom. Ti trije stebri — športne dejavnosti, športna oprema in športne prireditve — so odgovorni za tržni razvoj, ki ga ni mogoče prezreti in ki ustvarja eksponentno rastoč gospodarski sektor.

Šport ni postal le potrošniško dobro, temveč ustvarja gospodarsko bogastvo in delovna mesta, hkrati pa prinaša koristi v smislu zdravja in izobraževanja tistim, ki ga izvajajo.

Glede na ta opažanja je pravi cilj: „Kako je mogoče doseči ta pogoj tudi v državah v razvoju?“ UNESCO od leta 1995 pripravlja poročila o stanju športnih praks in ekonomije v najmanj razvitih afriških državah (ena od zelo redkih študij na tem področju).

Prvi poudarjeni podatki se nanašajo na zelo nizko stopnjo športnih dejavnosti, ki se izvajajo v analiziranih izobraževalnih ustanovah. Na to vrsto podatkov močno vpliva pomanjkanje človeškega kapitala, specializiranega za poučevanje in začetek športa, ter popolno pomanjkanje športne opreme. Slaba vladna sredstva, ki so povezana z močnim povečanjem prebivalstva, ki dodatno zmanjšuje razpoložljivost virov, kot je bila opredeljena kot maltuzijanska past.

Da bi se odzvali na te težke začetne pogoje, so bili uvedeni projekti, ki jih financirajo razvojne agencije za spodbujanje množičnih športov in gospodarski razvoj držav, v katerih potekajo.

1. V afriških državah, zlasti v Srednjeafriški republiki, Demokratični republiki Kongo, Gani, Gvineji Bissau, Lesotu, Mozambiku, Sao Tome in Principe, fundaciji Olympafrica, ki jo financira Mednarodni olimpijski odbor, so zgradili preproste športne objekte in namestili osnovno opremo za spodbujanje športnih dejavnosti, zlasti na področju atletike. Vsak od teh objektov ustvarja delovna mesta in spodbuja lokalno gospodarsko dejavnost.

2. Na Karibih, zlasti na otoku St. Kitts, je uspešen projekt STRONG šest let podpiralo združenje, imenovano **Commonwealth Games Kanada**. Namen programa je motivirati in podpirati najstnike, da ostanejo v šoli in razvijajo svoje izobraževanje s telovadbo, jezikom in računalniškim poukom, da bi izboljšali njihov učni načrt in pridobili pripravništvo v lokalnih podjetjih.

3. Francoska nevladna organizacija **Sport sans Frontières** v Afganistanu, Južni Aziji, Boliviji in drugih državah izvaja projekte, katerih cilj je vsem omogočiti dostop do športnih dejavnosti in spodbujati lokalni gospodarski razvoj.

Mednarodne športne zveze, kot sta **NBA** in **FIBA** (košarka), že dvajset let financirajo gradnjo igralnih polj in darovanje opreme za širjenje in spodbujanje košarke v najrevnejših območjih sveta, zahvaljujoč projektom, kot je NBA Cares. Še posebej zanimivo je bilo videti, kako so imeli ti projekti, ki jih spodbujajo mednarodne konfederacije, pomembne gospodarske vplive na podeželskih in metropolitanskih območjih, kjer so potekali, čeprav je bil glavni namen teh pobud spodbujanje telesne dejavnosti.

Poleg ustvarjanja novih virov dohodka na različnih ravneh ima lahko šport tudi posredne gospodarske posledice. Tako lahko na primer poveča učinkovitost nacionalnega gospodarstva, tako da prispeva k ohranjanju in izboljšanju zdravja ljudi.

Z drugimi besedami, manj delavcev mora vzeti bolniški dopust, s tem pa je posledično manj dni izgubljene proizvodnje ter nižji stroški zdravstvenih storitev. Zahvaljujoč športu lahko otroci in mladostniki pridobijo osnovne družbene in organizacijske spretnosti, ki so pomembne tudi v gospodarskem življenju. Več primerov kaže, da je šport tudi dober način za spodbujanje mladih, da se udeležijo in vključijo v programe usposabljanja.

Izvedenih je bilo le nekaj študij o gospodarskih učinkih športnih projektov na manj razvite države. V severnih državah so bile razsežnosti športnega sektorja v gospodarstvu makroekonomsko analizirane, zlasti pod pokroviteljstvom Evropske unije. Številne študije so bile izvedene tudi o vplivih športnih dogodkov, običajno preden se zgodijo, bodisi s strani podpornikov bodisi nasprotnikov takšnih projektov, zato so rezultati ponavadi subjektivni. V Severni Ameriki so bile izvedene neodvisne ekonomske študije, da bi ocenili, ali so profesionalne športne ekipe in njihove arene imele gospodarski vpliv na njihovo regijo. Skoraj vse študije so pokazale realni vpliv na gospodarstvo.

Da bi dobili resnično oceno, se moramo zavedati vrednosti gospodarskih koristi ter okoljskih in družbenih koristi športnih projektov. V večini primerov manjkajo dodatne študije in analiza stroškov in koristi celo v razvitih državah.

Danes se mora šport spoprijemati tudi z vprašanji kot so droge, nasilje in korupcija, ki povzročajo zaskrbljenost zaradi socialno-ekonomskih koristi športa v severnih državah. Teh težav očitno ne bi smeli izvažati v južne države. Športni razvojni projekti, ki se začnejo v teh državah naj temeljijo na načelu „S.A.F.E.“ športa. Takšna kratica pomeni naslednje lastnosti športnih dejavnosti:

Šport in razvoj: dejavniki k uspehu

- 1. Trajnost:** projekti se izogibajo ustvarjanju struktur, ki ne upoštevajo lokalne kulture ali ne upoštevajo dovolj lokalnih razmer. Nasprotno, projekti podpirajo trajnostni regionalni razvoj.
- 2. Brez zasvojenosti:** projekti odvrčajo od uporabe nevarnih snovi, katerih edini namen je izboljšati posameznikovo uspešnost, vendar lahko dolgoročno škodujejo zdravju športnika. Namesto tega so projekti naklonjeni zdravemu načinu življenja brez zasvojenosti.
- 3. Fair:** Projekti obsojajo vsako rasno, spolno ali drugo diskriminacijo in zavračajo vsakršno fizično in duševno nasilje. Namesto tega projekti zagotavljajo, da se šport in poštena igra uporabljata za celostno izobraževanje mladih.
- 4. Etika:** Projekti zavračajo vse oblike korupcije in kriminalne dejavnosti. Namesto tega projekti pomagajo ustvarjajo "čisto gospodarstvo", ki spoštuje splošno etično ravnanje.

Ključne besede

Pierre de Coubertin
Sodobne olimpijske igre
Fitnes
Športne aktivnosti
Športna oprema
Športne prireditve
Unesco
Maltuzijska past
Mednarodni olimpijski komitej
Commonwealtha
Kanada
Sport sans frontières
NBA
FIBA
Bolniški dopust
Zdravstvene storitve

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SPORT EDUCATION FOR ACTIVE
AND RESPONSIBLE CITIZENSHIP
THROUGH HEALTH CARING

